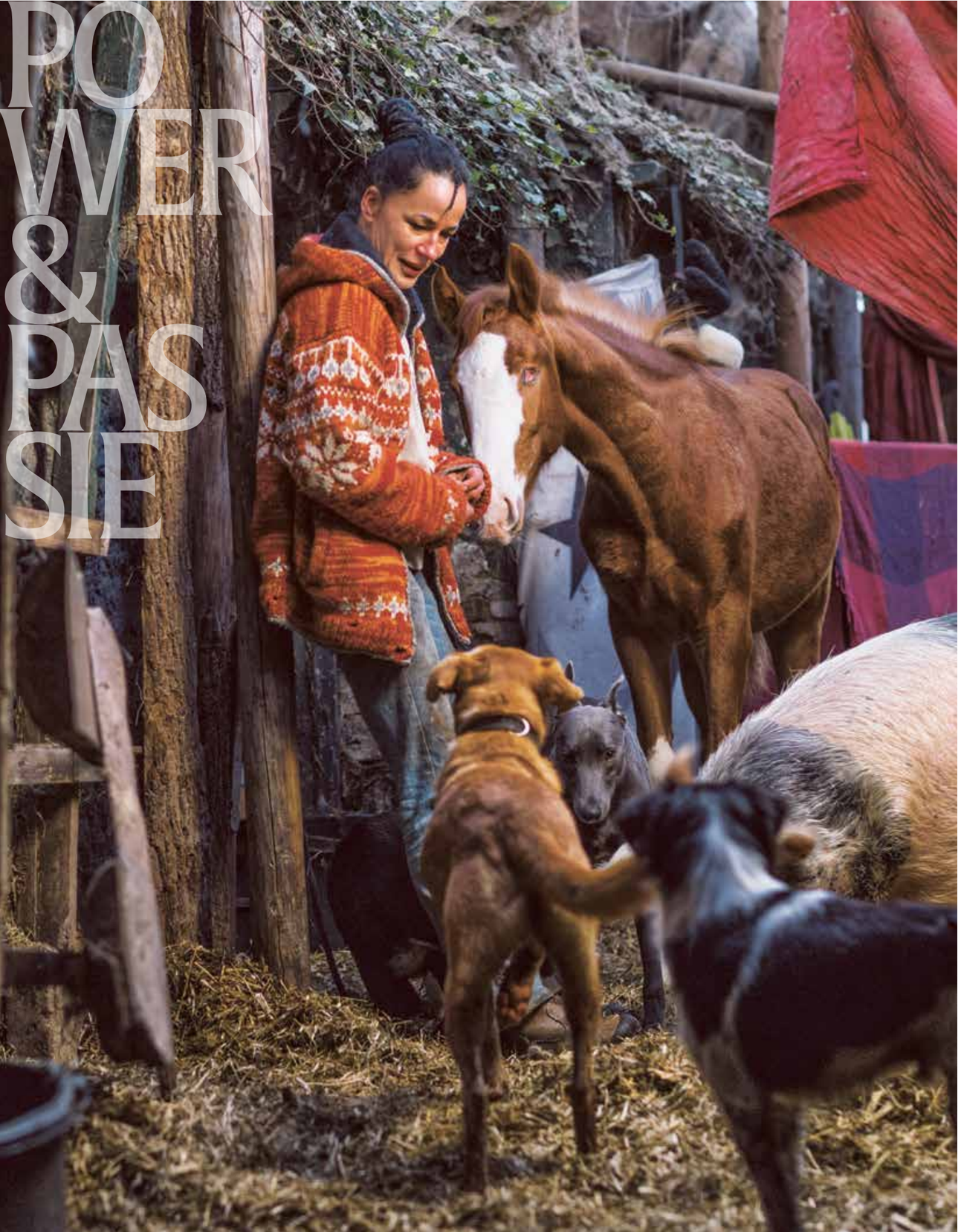

Norma geeft dieren een tweede kans

‘EEN DIER IS GEEN DING, HET IS EEN ZIEL’

Op haar kleine boerderijtje in Friesland vangt Norma Miedema (47) verwaarloosde dieren op. Wat begon met een belofte aan een gedumpt veulen is inmiddels uitgegroeid tot een waar dierenparadijs: Norma’s Universum.

Tekst: **Chantal Dute**
Fotografie: **Paul Zijlstra**

Om de voordeur te bereiken, moest ik langs veertien paarden. Bij binnenkomst werd ik besprongen door zestien honden. Boven ons klinkt af en toe gemiauw van poezen. Met hoeveel dieren woon je hier?

Op dit moment heb ik zo’n honderdtwintig grote dieren: paarden, een koe, varkens, geiten, honden, katten en papegaaien. Daar komen alle kruipende, zwemmende en vliegende dieren nog bij, zoals konijnen, vissen en vogels. In totaal heb ik tweehonderdtachtig dieren.

Het begon allemaal op een vuilnisbelt in Griekenland, waar je ruim tweeëntwintig jaar geleden een veulen vond. Hoe is dat uitgegroeid tot dit dierenparadijs?

Mijn zus en ik woonden in Griekenland. We waren muzikant en danseres. Tijdens een paardrijtocht kwamen we langs de stort. Daar lag Claudi. Een veulen van een dag oud, met de beentjes bij elkaar gebonden. Het is een wonder dat we haar zagen. Het stonk daar enorm, dus we wilden er zo snel mogelijk langsrijden. Ik dacht dat ze dood was, maar ze bleek nog te leven. Ik heb haar voor op mijn paard gelegd en zo zijn we teruggegaan naar de manege. Dit voorval heeft mijn verdere leven bepaald. We namen haar mee naar Nederland en eenmaal hier kwam er nog een paard op mijn pad dat in de problemen zat. Dat heb ik ook opgevangen. Waar er één kan eten, kunnen er ook twee eten. Zo is mijn Universum langzaam gegroeid.

‘Ik heb mijn lichaam gegeven voor het leven van een ander’

Je hebt je leven in de dans- en muziekwereld vaarwel gezegd?

Ja, ik heb alles opgegeven voor Claudi. We zouden eigenlijk tijdelijk naar Nederland gaan voor de bevalling van mijn zus. Daarna zou ik in Bolivia dans- en muziekles gaan geven. Die droom heb ik laten varen. Ik had Claudi beloofd dat ik voor haar zou zorgen en dat heb ik gedaan. En dat blijf ik doen. Beloofd is beloofd, tot de dood ons scheidt. Dat geldt voor alle dieren hier. Ik wil iets terugdoen voor het leed dat dieren wordt aangedaan door mensen.

Waar komt dat verantwoordelijkheidsgevoel vandaan? Jij hebt ze dat leed toch niet aangedaan?

Nee, maar ze hebben mijn hart wel aangeraakt. En dan kan ik niet anders dan er voor ze zijn. Dat is in mijn ogen het basisingrediënt voor een gezond en goed mens. Wat had ik anders moeten doen? Als ik haar had achtergelaten, was ze doodgegaan. Dan is de keuze heel simpel. Het was wel een hele onderneming om haar mee te nemen. Ze ▶

Overal in en om Norma's huis lopen dieren los rond.

paste net achter in de auto. We hebben er vijfenvijftig uur over gedaan om thuis te komen, want we moesten natuurlijk om de paar uur stoppen. Claudi is nu een volwassen paard, maar ze probeert nog steeds in de auto te kruipen als de autodeur openstaat.

Je woont op een klein boerderijtje. De stallen zijn vol en binnen struikel je bijna over de dieren. Is er een grens aan het aantal dieren dat je kunt opvangen?

Toen ik vijf honden had, dacht ik dat het er veel waren. Nu heb ik er zestien en dat gaat prima. Er is wel een grens. Ik heb ooit achtendertig honden gehad. Dat was te veel, daar moest ik realistisch in zijn. Daarom herplaats ik tegenwoordig ook dieren. Dat is moeilijk, maar het kan simpelweg niet anders. Loslaten is ook liefde. Het is ook niet eerlijk tegenover de dieren als ik ze wel houd. Ik heb nu eenenzestig poezen. Dat is enig, maar ik heb geen eenenzestig handen om ze te aaien. Dus zodra ze gesteriliseerd zijn, worden ze geadopteerd.

Je vraagt geen geld voor adoptie. Waarom niet? Het verzorgen en opvangen van de dieren kost handenvol geld, dus je kunt het goed gebruiken.

Natuurlijk kan ik het goed gebruiken, maar ik verdom het om geld te vragen voor dieren. Dat is een principekwestie. Een dier is geen ding, het is een ziel. Daar wil ik geen financiële vergoeding voor. Als mensen mijn werk willen ondersteunen, mogen ze geld overmaken, maar niet voor het dier. Er zijn stichtingen die wel tweehonderd tot driehonderd euro voor een hond vragen. Dat vind ik absurd. Ik heb zelfs te horen gekregen dat ik 'de markt verpest'. Dan denk ik: welke markt? We zijn dieren aan het redden! Dat is geen markt, dat is een hartzaak. Daarin ben ik heel consequent. Rijk zal ik nooit worden, maar dat is ook niet mijn doel. Ik word niet warm van geld. Ik word warm van de liefde die de dieren mij geven. Ik zou wel graag een nieuwe, grotere locatie willen, maar dat komt nog wel. Dat wil ik niet bereiken door mijn ziel of die van een dier te verkopen, maar door mezelf te zijn.

Je wilt je ziel niet verkopen, maar je hebt wel in de prostitutie gewerkt om het hoofd boven water te houden. Hoe kijk je daarop terug?

Ik heb mijn lichaam gegeven, niet mijn ziel. Maar ik heb het te lang gedaan en had me vooraf niet gerealiseerd hoeveel schade het zou aanrichten. Ik ben in het verleden misbruikt, dus mijn lichaam had alles al meegemaakt. Het was niet meer ongeschonden. Daarom dacht ik dat het heel makkelijk zou zijn. Nu was ik de baas en kreeg ik er geld voor, dus hoe moeilijk kon het zijn? Ik zag op dat moment geen andere optie. Ik deed het om de dieren te redden. Ik zat aan de grond en de dieren moesten eten. Als ik niet snel inkomsten vergaarde, zou het hele erf leeggehaald worden. Dat was nog veel erger geweest.

Welke schade heeft het aangericht?

Ik werd systematisch vernederd, ging constant over mijn eigen grenzen heen en paste niet op mezelf. Ik dacht dat ik een knop kon omzetten, maar zo werkt het niet. Mijn lichaam wordt nooit meer helemaal van mij. Er zit een smet op. Ook emotioneel heb ik er last van. Ik kan veel minder prikkels aan. Als iemand mij onverwacht aanraakt, schrik ik. Ik heb dagen waarop ik me helemaal afsluit en even terugga naar mezelf. Dan kan ik geen prikkels van buitenaf hebben. Dat heb ik overgehouden aan die periode in de prostitutie. Ik heb ook vreselijke nachtmerries gehad. Soms heb ik die nog, dan droom ik dat ik het weer moet doen.

Was dit het allemaal waard, achteraf gezien?

Absoluut. Soms heeft iets wat je graag wilt bereiken een hoge prijs. Maar als het zó ontzettend belangrijk voor je is, dan betaal je die prijs. En dat heb ik gedaan. Ik heb mijn lichaam gegeven voor het leven van een ander. Daar heb ik geen spijt van. Ik ervaar het zelf als de ultieme blijk van mijn doorzettingsvermogen. En het is niet alleen maar negatief geweest. Ik ben er zachter door geworden. Ik heb zo ontzettend veel verdriet gezien in die wereld. Verdriet van meisjes die gedwongen werden om dit werk te doen, maar ook verdriet van klanten. Ik sprak mannen die hun vrouw verloren hadden en mannen met een lichamelijke beperking die door niemand meer aangeraakt werden. Dat heeft mij heel mild gemaakt. Doordat ik het verdriet van anderen zag, kon ik mijn eigen verdriet relativeren. Ik besefte dat ik niet de enige was. We strijden met z'n allen.

Waarom ben je na tweeënhalf jaar uit de prostitutie gestapt?

Ik kon het niet meer. Als er nóg iemand aan mijn lichaam had gezeten, was de duivel in mij wakker geworden. Dat heb ik ook tegen mijn laatste klant gezegd: "Als je nu niet weggaat, vermoord ik je." Er kwam een oerdrift in me naar boven, het was een kwestie van lijfsbehoud. Het was de opeenstapeling van alle ellende die me deed beseffen dat het klaar was. Je kunt jezelf honderd of misschien wel tweehonderd keer op je arm slaan, maar er komt een moment waarop je het niet meer verdraagt. Dan kom je erachter dat alleen jijzelf de situatie kunt veranderen. Daarbij had ik voldoende geld verdiend. Ik deed het niet voor overdaad, maar om te overleven. Al het geld is naar de dieren gegaan. Ik heb er geen extra mascara van gekocht.

Maar van dierenliefde alleen kun je niet leven. Hoe red je het sindsdien financieel?

Ik ben paarden gaan trainen. Daar liggen mijn passie en mijn talent. En ik verkoop schilderijen. Tegenwoordig krijg ik gelukkig donaties van mensen die geloven in wat ik doe. De mensen die mij steunen, weten dat het geld goed terechtkomt. Ze weten dat ik oprecht ben en dat spreekt hen aan. Wie goed doet, goed ontmoet. Zo is het echt. Mensen die een dier geadopteerd hebben, zijn daar allemaal heel blij mee. Dat vertellen ze door en dat zet iets in beweging.

Voor mijn eigen levensonderhoud krijg ik sinds kort een tegemoetkoming van de overheid, omdat ik medische problemen heb. Het was altijd tegen mijn principes om daar gebruik van te maken, maar nu kan ik er prima mee leven. Ik ben van mening dat ik best veel terugdoe voor de maatschappij. Ik help bijvoorbeeld mensen met een beperking. Dat doe ik kosteloos, ook weer uit principe. Ik geef vanuit mijn hart, niet vanuit de behoefte om mijn portemonnee te vullen.

Op welke manier help je mensen?

Door ze in contact te brengen met dieren. Dat kan een therapeutische werking hebben. Er komt hier regelmatig een vrouw die een zwaar ongeluk heeft gehad. Daardoor kon ze moeilijk lopen. Door haar omgeving werd ze niet gestimuleerd om dingen te doen. Ze kon zogenaamd niets, dus alles werd voor haar gedaan. Tot ze hier kwam. Ik behandel haar niet als een gehandicapte en laat haar zelf uitzoeken wat ze kan. Mijn motto is: wijsheid is niet zwaarder tillen dan je dragen kunt, liefde is uitvinden hoeveel dat is. Je kunt veel meer aan dan je denkt. Het hoeft niet allemaal in één keer goed te gaan, maar je moet het wel proberen. Inmiddels loopt deze vrouw al met kruiwagens. Dat is toch prachtig? Ik vind het mooi dat ik iets voor haar kan betekenen.

> *'Als er nóg iemand aan mijn lichaam had gezeten, was de duivel in mij wakker geworden'*

Houd je net zo veel van mensen als van dieren?

Ja, mijn missie gaat verder dan het redden van dieren. Mensen denken vaak dat ik me op dieren stort omdat ik teleurgesteld ben in de mens. Dat is niet zo. Ik wil mensen en dieren graag samenbrengen. Dat doe ik al, maar ik wil dit verder uitbreiden. Ik wil eenzame ouderen in een zorgin- ▶

stelling in contact brengen met dieren. Dat kan zo veel voor ze betekenen. En dan niet via ingewikkelde constructies met formulieren die ingevuld moeten worden. Nee, gewoon zo. Zit jij in een verpleeghuis en is er niemand die naar je omkijkt? Dan kom ik met de dieren. Daar hoef je geen aanvraag voor in te dienen. Daar hoef je niet eens dank je wel voor te zeggen. Dát idee.

Ik weet hoe het is om alleen te staan. Nu krijg ik aandacht en zien mensen wat ik doe, maar negen jaar geleden was er niemand die mijn werk leuk, goed of fout vond. Ik had alleen mezelf. En dat is genoeg, weet ik nu. Maar dat voelde toen niet zo. Ik voelde me af en toe radeloos en soms ook zielig. Gelukkig had ik de dieren, zij gaven het goede voorbeeld. Mijn dieren hebben verschrikkelijke dingen meegemaakt, maar denk je dat zij zichzelf zielig vinden? Mijn blinde veulen Jannaii botste in het begin overal tegenop, maar ze gaf niet op. Zielig zijn is een uitvinding van de mens. Dat is een belangrijke les. Als je die enorme kracht van acceptatie bij een dier ziet, kun je dat ook op jezelf toepassen. Dit is wie je bent en hier moet je het mee doen. Maak er wat van. Niet iedereen kan die kracht in zichzelf vinden. Sommige mensen zoeken die kracht in een ander. Als ik die persoon voor iemand kan zijn, vind ik dat een eer en een voorrecht.

‘Buiten mijn Universum stelt het geen reet voor wat ik doe’

Heb je niet het gevoel dat jouw levenswerk een druppel op een gloeiende plaat is?

O, absoluut. Buiten mijn Universum stelt het geen reet voor wat ik doe. Maar voor mijn dieren betekent het alles. Ik begrijp de vraag. Er is zo veel leed in de wereld. IS schiet vrouwen en kinderen dood - wat maak ik me nu druk om een verwaarloosde poes op straat? Ik beteken helemaal niets, maar voor die poes beteken ik alles. En dat is wat telt. Ik kan niet alle dieren redden.

Kun je daarmee leven?

Daar móét ik mee leven. Ik doe al meer dan ik aankan. De rest laat ik van me af glijden. Ik bescherm mezelf heel bewust tegen ander dierenleed. Ik kijk niet naar filmpjes of foto’s op internet. Dat moet ik loslaten, dat kan ik niet dragen. Alleen als ze voor mijn deur staan, zeg ik ja en neem ik de dieren op. Dat is wat ik kan doen. Weet je dat er per dag meer dan een miljoen koeien en varkens geslacht worden? En weet je wat die allemaal moeten meemaken? Het enige wat ik kan doen, is geen vlees eten en anderen ervan overtuigen om hetzelfde te doen. Ik heb één koe, meer kan ik er niet opnemen. En dus laat ik het los, anders ga ik .

Het blinde veulen van een dag oud dat Norma van een vuilnisbelt redde, is inmiddels een volwassen paard.

Wat brengt het redden van deze dieren jou?

Een goed gevoel. Als ik een verwaarloosd dier hier weer gelukkig zie, ben ik dat ook. Verder hoeft het mij niets op te leveren. Het geeft me een geweldig goed gevoel als het lukt om een heel angstige hond te socialiseren. Ik vind het prachtig om te zien dat ze langzaam ontdekken dat het leven hier goed is. Dat ze denken: hé, zij deugt, zij doet me geen pijn, ik krijg eten, ik mag spelen. Het is een groot goed om datgene te kunnen doen waarvoor je voorbestemd bent.

Wanneer wist je dat dit jouw taak in het leven was?

Dieren zijn altijd belangrijk voor me geweest. Gaandeweg vielen de puzzelstukjes op hun plek en kwam het besef dat ik dit goed kan. Het opvangen van Jannaii, het blind geboren veulen, was heel zwaar. Ik kreeg een bak ellende over me heen. Mensen vonden dat ik haar moest laten inslapen. Op internet werd ik zelfs uitgemaakt voor dierenbeul. Volgens velen is de mens het enige wezen dat recht heeft op een beperking. Een dier dat iets mankeert, moet afgemaakt worden. Ik geloof niet in afmaken, ik geloof in kansen. Ik heb Jannaii een tweede kans gegeven en na heel veel inspanning gaat het nu goed met haar. Ze doet het fantastisch. Als ik nu doodga, heb ik dit gedaan in het leven. Dan heb ik iets neergezet. Niet voor de buitenwereld, maar voor Jannaii.

Ondanks alle ellende die je ziet, verlies je je vertrouwen in de mens niet. Hoe komt dat?

Dat komt omdat ik geen verwachtingen heb. Dat is de beste tip die ik kan geven: heb geen verwachtingen. Niet van dieren, maar ook niet van mensen. Veel mensen verwachten een hele hoop van een dier. Het moet lief, aanhankelijk en dankbaar zijn, goed luisteren, niets omver stoten. En als een dier dat niet waarmaakt, moet het weg. Zo werkt het niet. Werk aan jezelf, ga in therapie, maar neem het een hond niet kwalijk dat hij niet aan jouw verwachtingen voldoet. Dat geldt ook voor mensen. Er zijn veel mensen die zeggen dat ze mij willen helpen. Maar ik ben niet teleurgesteld als ze dat niet doen, want ik verwacht het niet. Het grootste deel van het verdriet op deze wereld komt voort uit teleurstelling. Je had verwacht dat het anders zou lopen, maar zo liep het niet en dat doet zeer. Als je geen verwachtingen hebt, kun je ook niet teleurgesteld worden. ■